

# Franeker: een omweg waard

De binnenstad van Franeker bestaat vrijwel alleen uit goed onderhouden prachtige oude panden. De muziekschool, het politiebureau en het museum zijn allemaal gehuisvest in gebouwen om je vingers bij af te likken en dus kon de bibliotheek niet achterblijven. In het voormalige 'R.C. Vereenigingsgebouw' uit 1909 zit sinds een paar jaar de bibliotheek. Het interieur is ontworpen door binnenhuisarchitect Dick de Jong.



## Gebouw en inrichting

### Locatie (9)

De bibliotheek ligt precies in het hart van de stad, vlak bij winkels, markt en kerk. Franeker is geen grote stad, dus de bibliotheek is makkelijk te vinden. Parkeren kan volop, zelfs gratis voor wie wat verder loopt. Ook voor fietsen is ruimte in de directe omgeving.

### Exterieur (8)

De bibliotheek is gehuisvest in een bijzonder gebouw, vlak naast een mooie oude kerk. Het meest opvallend zijn de donkerrode gebogen ramen. De nieuwe aanbouw sluit prachtig aan. Het leescafé, dat door de ramen goed zichtbaar is, ziet er uitnodigend uit. Er is geen belettering aangebracht op de voorkant, wellicht om het gebouw zo veel mogelijk intact te houden. Achter de ramen zijn in displaykasten een soort goed uitgelichte etalages gemaakt, die er aantrekkelijk uitzien. De ingang zit aan de zijkant van het gebouw.

### Interieur (7.5)

Het werk van binnenhuisarchitect Dick de Jong is onder andere te herkennen aan het gebruik van vloerbedekking met heftige prints. Ook in Franeker zijn in dat opzicht opvallende en gedurfde keuzes gemaakt, maar omdat je in een bibliotheek meestal niet zo heel lang verblijft, hoeft dat geen bezwaar te zijn. Op de begane grond kom je eerst in een ruimte met donkerblauwe vloerbedekking met opvallende geelgouden sterren en blauwe muren. Kennelijk heeft de architect inspiratie geput uit het beroemde Planetarium. Maar daar blijft het niet bij: vloerbedekking met parketprint in het hart van de bibliotheek (erg lelijk, bijna weer leuk), felgekleurde strepen op de vloer van de jeugdafdeling en met een soort zonnewijzer bedrukte vloer in de leeshoek drukken een behoorlijke stempel op het gebouw. Jammer dat de vloerbedekking op veel plaatsen slordig gelegd is, waardoor het patroon niet aansluit. Ook het speciaal voor dit gebouw ontworpen meubilair trekt de aandacht. Het hoge gewelfde plafond is lichtgeel geschilderd, met verschillende motieven die aan de Engelse *art and crafts* stijl doen denken. De gebruikte vormen (overlappende cirkels, doorkruist met twee

verticale lijnen) komen terug in de kopse kant van de stalen kasten, de motieven in de vloerbedekking en in de kennelijk speciaal voor de ruimte ontworpen meubels. In de leeshoek staat een ovale houten tafel met acht stoelen met zeer hoge rugleuningen in opvallende vorm. Je zit haast op een soort troon, het zit lekker, maar erg uitnodigend is het door de plechtige uitstraling niet. De jeugdafdeling valt al van verre op door gebruik van fel blauw en oranje. Het kleine leescafé met blankhouten stoelen en tafels op een grijze vloer met een soort imitatiekeijtes is naar verhouding de meest rustige ruimte.

### Uitstraling (7.5)

De ruimte heeft een vrij heftige uitstraling door de keuze van veel verschillende materialen en motieven, sterren, strepen, donkere en felle kleuren. Over smaak valt te twisten (en over vloerbedekking met geprint parket zeker...), maar het is in Franeker wel leuker dan in honderden 'veilig' ingerichte bibliotheken. Met een sobere inrichting hadden het gebouw en de aanwezige media meer nadruk gekregen, maar op een sombere dag stemt de huidige inrichting wel vrolijk. Qua uitstraling in elk geval geen grijze muis!

## Aanbod en collectie

### Collectie (7)

De bibliotheek is niet groot, met name de jeugdafdeling op de begane grond moet het met weinig ruimte doen. De collectie is, wellicht mede door het gebrek aan ruimte, goed gesaneerd en ziet er aantrekkelijk uit, maar veel is het niet. Ook voor kranten en tijdschriften is erg weinig ruimte. Een deel staat in het leescafé en de andere tijdschriften staan een beetje weggemoffeld naast de gemetselde haard achterin op de begane grond in plexiglazen houders aan de deuren van de oude inbouwkasten. De collectie Friese boeken is behoorlijk uitgebreid, niet verwonderlijk want op straat, in winkels en in de bibliotheek hoor je in Franeker meer Fries dan Nederlands. De collecties Engels, Duits en Frans zijn zeer klein, de laatste twee zelfs maar een halve plank. De romans zijn van redelijke kwaliteit, al zitten tussen de C-boeken wel wat oudere titels. Opvallend is dat veel volwassenen bij de C-kast staan, die aansluit op de romankasten, en zich kennelijk niet realiseren dat het hier om jeugdboeken gaat. Bij de non-fictie (op PIM) staan de



materialen voor de jeugd en volwassenen geïntegreerd. Er is weinig ruimte voor folders en nieuwe media zoals gesproken boeken. De muziekcollectie is afgestoten om ruimte te maken voor dvd's. Er is nog wel een kleine collectie bladmuziek. Sprinters worden gratis uitgeleend, voor de gebruikelijke periode van één week!

### Logistiek (5)

Het gebouw heeft naast de begane grond nog een (nieuw gebouwde) open entresol, waar de romans en de C-boeken staan. In de ruimte recht boven het leescafé staan onder andere de boeken over landen. Kennelijk paste zowel de non-fictie als de romans niet in hun geheel boven of beneden; dat maakt het zoeken lastig en een goede bewegwijzering ontbreekt. De groteletterboeken staan bijvoorbeeld beneden. Op zich begrijpelijk dat men de meestal oudere lezers daarvan niet te ver wil laten lopen, maar wie nog op de grens zit en zowel 'gewone' romans als groteletterboeken leest, moet nu heen en weer lopen. De jeugdafdeling staat in open verbinding met de rest van de bibliotheek en zorgt op drukke middagen voor behoorlijk wat geluid. Ouders van jonge kinderen kunnen hun kinderen er niet veilig achterlaten om boven romans te gaan zoeken, omdat er twee houten trappen in de onmiddellijke nabijheid zijn. Verschillende kinderen rennen voor de lol aan de ene kant naar boven en aan de andere kant weer naar beneden...niet erg bevorderlijk voor de rust!

### Computers (6)

De drie beschikbare pc's kunnen per halfuur geboekt worden via het inlichtingenbureau. Drie pc's voor kinderen en volwassenen is erg weinig, maar ruimte voor meer is er in de huidige opstelling niet. Er is een redelijke uitleg bij en de gebruikelijke digitale bestanden worden aangeboden. Het leescafé biedt ook ruimte om te internetten, echter met slechts twee pc's.

## Service en klantgerichtheid

### Website (5)

De bibliotheek is te vinden via de site van de Bibliotheek NoordWest Fryslan, de basisbibliotheek waar Franeker toe behoort. Die site werkt lastig, omdat je steeds heen en weer moet klikken van de hoofdsite naar de Franekerpagina om alle informatie te krijgen. Het geheel is summier en weinig inspirerend. Waarom is de inhoud van de digitale nieuwsbrief niet opgenomen op de site? Nu lijkt het alsof er nauwelijks iets ondernomen wordt in Franeker en omgeving. De weinige foto's die op de site staan zijn van zulke slechte kwaliteit dat ze er

beter niet op hadden kunnen staan. Waarom is er geen informatie over het bijzondere gebouw te vinden? Nu is het alleen een site waar je naar toe gaat om je materialen te verlengen of naar de openingstijden te kijken.

### Openingstijden (7)

Franeker is van maandag t/m vrijdag iedere middag open van 13.30 uur tot 17.30 uur en op woensdag en vrijdag sluit men om 20.00 uur. Op zaterdag is de bibliotheek open van 10.00 uur tot 16.00 uur. In totaal 31 uur. Voor een niet zo grote bibliotheek zijn dat prima tijden, die voor weinig verwarring kunnen zorgen. Het leescafé is ruimer geopend: op maandag van 13.30 uur tot 17.00 uur, dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur en op woensdag en vrijdag ook nog van 17.00 uur tot 20.00 uur, maar dan zonder bediening.

### Tarieven (7,5)

Er wordt de leden een keuze geboden uit drie soorten abonnementen, die op de site duidelijk uitgelegd worden. Met een luxe abonnement voor € 66,- mag men 20 banden 6 weken houden en wordt geen leengeld betaald; internetten is gratis. Met een basisabonnement (ongetwijfeld het meest genomen) mag men voor € 33,- 4 weken lang 10 banden thuis hebben en betaalt men alleen voor cd's en dvd's leengeld. Met een budgetabonnement voor maar € 2,50 betaalt men € 1,50 per geleend boek en € 3,- voor cd's en dvd's. De klant kan zelf kiezen aan welk systeem hij de voorkeur geeft en heeft voldoende mogelijkheden om de overigens heel redelijke kosten in de hand te houden. De site biedt vreemd genoeg geen uitsluitel over de kosten voor kinderen en jongeren, maar navraag leert dat een abonnement voor de jeugd t/m 17 jaar gratis is.

### Personeel (7)

Het personeel is ruim aanwezig, helpt deskundig en met enthousiasme. Iets meer op klanten afstappen en groeten - zo groot is de ruimte niet - zou het totaalbeeld nog klantvriendelijker maken. Je ziet het personeel aarzelen als er kinderen door de bibliotheek rennen: ingrijpen of niet... Het leescafé en het naastliggende winkeltje met snuisterijen wordt gerund met hulp van mensen met een verstandelijke beperking, die hun werk met veel enthousiasme doen.

### Algehele indruk

Een vrolijke, drukke bibliotheek, waar klanten kennelijk graag komen.

Eindcijfer: **7,0**